

ԼԱՊՏԵՐ ԴԻՈԳԻՆԵԱՆ

ՀԱՆԴԷՍ ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼԱՊՏԵՐԻ իւրաքանչիւր շրջանը 60 օրինակ է	Ձեռքէ հատը փարա	40
Շրջանին գինն է գահեկան կԱՆԻՍԿ	Նամակ կամ ունէ գրութիւն պէտք է ուղղել	40
Գուտաւոց համար	առ Տնօրէն և Տէր Արամ Աշեան կ. Պօլս	50
Կեսաշրջանին	Կուտաշեան խան վերի յարկ թիւ 7 :	25

Ա. ՏԱՐԻ Ա. ՇՐՋԱՆ

1888 ԱՊՐԻԼ 23

ԹԻՒ 21

ՀԵՌԱՔՐԱՆՈՒՐՔ

(ԱՌԱՆՍ ԴԻՈԳԻՆԵՅՍ)

ԽԱԿԻՐԱՄԱՐ 17 Ապրիլ

Խուճապանեալութիւնք դադարեցան : Որոշուած է չտրեւել այրած տեղերն :

Գաւառ-Քէօյ Ապրիլ 18

Իրիկուան դէմ

Գայրէ-Տաղիի Զուրբը քաղել սկսան . սուրի փոխառութիւն կատարուած է մարդկային սեռէն : Ձրհեղեղէ կը վախճուի :

Եհնիկ-դարու , նոյն թուական

Թաղականի կռիւները դադարեցան : Ձինադադար կայ :

Վերջին վայկենին հասած

Թօփդափու , Ապրիլ 20

Ռատիքեային դինը ինկաւ , հին տիպայինը ելաւ , կը վախճուի որ նորէն առջինը ելայ , ետքինը իյնայ :

Հրապարակէն

Ապրիլ 22

Լուրիան , բակլան և պէօհրուճէն յուսահատական վիճակի մէջ են :

Ապրիլ 23

Տխուր վախճան , վերջապէս մեռան այդ ընդեղէնք :

Նոյն թուական

Հաւկիթը կարմրեցաւ, վաղը
կամուսնանայ:

Նոյն թուական

Այս իրիկուն կը բացուի ու-
տելեաց մեծ ցուցահանդէսը իտուսո
հայկականս:

ՄԵՍՐՈՊԵԱՆ ԱՐՏԱՍՏԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ի ՎԱՐԺԱՐԱՆՍ

Մայրաքաղաքին թէ չըջակու-
յից, չեմք գիտեր լու մը, Ազգ-
վարժարաններէն միոյն պատ. դաս-
տիարանն, նախանձախնդիր հայե-
րէն տաւից ուղիղ արտասանու-
թեան, լու եւո, մի ուրիշ սխալ
արտասանութեան, տնցեալ օր փոր-
ձել սկսած է նորոգ. յանձնարար-
ուած ուստահայոց արտասանու-
թիւնն ուսուցանել տղայոց «Մեա-
րոպեանն Արտասանութիւն» ան-
ուան տակ:

Դաստիարակն. — Բարոն, մի
խաւսիր, կը խոստ քը նախճախեմ:

Ուսանողն. — Ի՞նչ, միտիւ, ի՞նչ
միւսիւ:

Դաստ. — Մի խաւսիր քըսեմ:

Ուսան. — Չեմ հասկնար կոր,
միւսիւ, ըսածդ, առաջ ասանկ չէ-
՞ք խօսեր:

Դաս. — Այո՛, առաճ սխալ քը
խաւսէինք. պայց այսուհեղեւ ու-
ղիղ. բէդք է տուք ալ ինձ հե-
ղեւիք:

Ուսան. — Մի քանի հոգի ի մի
բերան. — Միւսիւ, միւսիւ, մեղի
ալ կը սովբեցնէ՞ք, աչդ ուղիղ ար-
տասանութիւնը, շատ թօհաֆ է,
կարծեա թէ նոր լեզու մ'է:

Դաստ. — Ընդհաքառաքը մեր
պուն է հին արդատանութիւնն է.
Այո՛, ծեղի ալ քը սորվեցընեմ, աս-
քայն տուք ալ ճանաչու էք ուսնիլ:

Ուսան. — Այո՛, միւսիւ, այո
միւսիւ:

Մի ուսան. — Միւսիւ, միւսիւ,
Օղէնտօրֆ կը կարդամ կոր. ի՞նչ-
պէս ըսելու է:

Դաս. — Աւղղենդաւրֆ քը քար-
տամ քոր:

Ուսա. — Փորձելով — Աւղղեն. . .
աւղղեն. . . դաւորրֆ. . . դաւի-
դաֆրրֆ. . . դարրիք. . .

Դաստ. — Չըլլար քոր դղայք:

Ուսա. — Միւսիւ, լեզունիս չը
դառնար կոր:

Դաստ. — Գեցէք ազոր քա-
նանը սովբեցընեմ ծեղի, տուք ինք-
նիրեննուա կայէք, սովբեցէք:

Ուսան. — Այո՛, միւսիւ, էայո
միւսիւ:

Դաստ. Բ. Գ. Գ. կրերը բիդի
արդատանէք՝ Պէն, Կիմ, Տա. Պ. Կ.
Տ. կրերը բիդի արդատանէք՝ Բէն,
Գէն, Դիւն, Չ. Չ. Ճ. կրերը՝ Ծա,
Ճէ, Չէ. Փ կիրն ալ՝ Յէ. Յ կրերը
ե ի ծայն բիդի հանէ, քամ պնաւ
չրիդի քարդացուի՝ Ադուք անուն-
ներու մէճ Լ կրեր բիդի ֆոխուի Ղ
կիրի. Օ ին դեղ ալ կորձածելու է
Աի՛ Աւն, ծեղ դեմնեմ:

Ուսան. — Աւնը ի՞նչ է միւսիւ:

Դաս.՝ Աւր Բնչ բիգի քար-
տայինք :

Ուստ. - Հա՛, հա՛, միւսիւ , օ
պիտի կարգայինք :

Այս միջոցին պատուարժան
կամ արժանապատիւ հոգարարձաւ .
թեան անդամներէն մին ներս կը
մտնէ , որ վարժարանին մէջ դասիս
սեղու ալ պատիւն ունի , տղայք
անմիջապէս վրան կը թափին :

Ուստ. - Էփփէնդի , էփփէնդի
աւղղենդաւրմինիս չենք սովորած . բի-
գի նաւ կրէինք տալք էքաք :

Հոգար. - շուարած - Պորո՛ն
գատարարա՛յ , Բնչ կրանն տանք ,
երեկ արայէս չը թողուցի գիրննք ,
մի գուցէ . . .

Դաստ. - Ոչ , էփփէնդի , երեք-
ուրէն այս տար մէն առաճաւիմու-
թիւն մը ըրած են այդ : Աւղիղ քը
խաւսին , ուղիղ քարդասանեն :

Հոգարարձաւ էփէնտին տես-
նելով որ այս սասկալի տխուր վերէն
ի վար գտմենքն ալ բռնած է , դու-
ցէ և վտմնարով թէ-ինքն ալ վը-
տանգի մը կենթարկի . դասն ալ կը
թողու և կը փախչի : Տղայքն ի գոր
կը դաշէին ետեւէն . էփփէնդի էփ-
փէնդի , տաա չրիդի առնենք այս
աւր :

ԳԻՌԳԻՆՆՍԻ ԵՐԱՋՆԵՐԸ

Բ .

Աւաջին երազիս պատմութե-
նէն ի վեր , ո՛վ ազնիւ ունկնդիր ,
չտեսնուեցանք քեզ հետ , արդա-

րեւ սէտք էր խոստումս պահէի ,
բայց Բնչ օգուտ մարդ երբեմն իւր
կամքէն չկախուած - փոխանակ ան-
կախի - պատճառներով , կատարուի
հակառակն դործել , օրինակի հա-
մար , ուտելու երթարտ. տեղ խը-
մելու կերթայ , քնանալու երթա-
լու տեղ փողոցները մութին մէջ
պտտելու կերթայ , և այս ամենը
կընէ , սրպէս ըսինք , կարծեմ , բո-
ւորաբին կամքէն չկախուած պատ-
ճառներով :

Ես՝ Դիւղինէս ալ , մի ոյսպի-
սի պատճառաւ , որ անկախ է , ու-
շացուցի քեզ հետ տեսնուիլս , և եւ-
րտիներուս պատմութեանց շարու-
նակութիւնը ընդմիջեցաւ առ ժա-
մանակ մի , զի անցէ բարկութիւն
ճեառն :

Գլխուս գաղաթին ամենաբար-
ձրը մաղէն բռնելով մինչեւ ոտքիս
ըզունդները թաթխուած էի հար-
բուխի մէջ , շատ բժիշկներ եկան
այս միջոցին տունս , շատ բժիշկներ
ալ գտցին , տրամաբանական է այս
եթէ շատ բժիշկներ դաշին , շատն
ալ պիտի երթային , ուստի կը խրեղ-
րեմ՝ որ շտապօտութիւն չհամար-
ուի ըսածս :

Այս բժիշկներէն մին , որ եկող
ու ետքը գացողներուն մէջ է , Բ-
սաւ թէ՛ կը մեռնիմ , ուրիշ ո՛ր ալ
ըսաւ թէ՛ կտպրիմ , փա՛ք Աստու-
ծոյ . երկուքին ալ ըսածը չեղաւ ,
որովհետեւ հիմա ո՛չ մեռած եմ ,
ո՛չ ողջ , այլ կենդանի մեռեալ մը ,
որ և ո՛չ մէկ բժշկի մը մտքէն
կանցներ :

Երկարատեւ ճամբարդութեանս մէջ պատահեցաւ որ շատ անգամներ թշուառութեան մասնուիմ, պատահեցաւ որ չընթրած անկողին մտնեմ, պատահեցաւ ալ որ անկողին ալ չգտնեմ: Մի այսպիսի պատահարի օր մը, երբ քսակս պարտաւ, փորս անօթի կը շրջէի ծովերքի մը մօտ, երկայնահասակ գլխարկաւոր անձ մը մօտեցաւ ինձ, և առաջարկեց որ իւր փոքրիկ արկղը տանիմ քիչ մը հեռու դանուած տուն մը, որ, կըսէր թէ իրն էր. թէպէտ պէտք չունէր այս բացատրութիւնն ինձ տալու, սակայն կերելոյ թէ հարկ կղզար կասկած չյարուցանելու համար իներքս ի յիս:

Ընդունեցայ առաջարկն, բեռը շարկեցի և ուղղուեցայ դէպի սրտշեալ տեղն, ինքն ինձ չընկերացաւ կերելոյ թէ աչքիս մէջ կարգաց հաւատարմութիւնս, ինչպէս ոիրահար մը իւր սիրուհւոյն երկնակապոյտ ականդղեաց մէջ կը վերծանէ, եթէ քիչ մը տիկաթ ընէ, անհաւատարմութիւնս:

Մարդն յոսած էր ինձ թէ այդ տունն մօտ էր, բայց որչափ կը յառաջանայի կարծես տունը կը փախչէր, և այն բեռն ալ աւելի կը ծանրանար ուսոցս վրայ, եթէ սովորական բեռնակրաց պէս բլլայի, արխալըն մը պիտի ունենայի անշուշտ, և չպիտի տանջուէի այնչափ, Կերթամ կերթամ չհասնիր ճանապարհն, բայց ահա Աստուած մօլա բաշի մը կը հանէ դիմացս, օրհնեալ քար, որ այնքան անօգուտ կը

թուի բաղմաց, Կամաց մը բեռն կը դնեմ անոր վրայ և ես ալ կը հանգչիմ քովիկը: Այս վայրկենին տըխուր մտածումներ կը յափշտակեն զիս, զոր օրինակ բանաստեղծ մը կը յափշտակուի քաղցրիկ այլ անցեալ վայրկեաններու Բիշտատեաց մէջ, կը թմրիմ, կղզամ թէ զօրութիւնս առ տակաւ կը հեռանայ ինէ, կը վախնամ որ կը մեռնիմ, ինչ դառն է օտարութեան մէջ մեռնիլը:

Բայց ոչ, Աստուած ամենուրեք է, ահա կը հասնի ինձ:

Աչքս դոցերու վայրկենին տեսայ մէկը որ հեռուէն զիս կը դիտէր, հետաքրքրութիւնս շարժեցաւ. բացի աչքիս, այո՛, այդ մարդն զիս կը կոչէր նշանացի, ելայ, մօտեցայ իրեն, հրէոյ մ'էր, բարեկեցիկ մարդ մը, որովհետեւ լու հագուած էր: Արդահատանօք ձեռքէս բռնեց և այսպէս խօսեցաւ. Ով աղնիւ մարդ, կերելոյ թէ չցտ տառապած ես, կը գթամ վրադ, և կուզեմ օգտակար ըլլալ քեզ, հաւատա խօսքիս:

Եւ զայս ըսելով բռնեց ձեռքէս գորովանօք: Համբուրեցի այդ ձեռքը, որ պատրաստ էր օգնելու ինձ, և դուչեցի. ինչ ընելու եմ:

— Պատասխանեց, ինչ որ ըսեմ պիտի կատարես, հարուստ պիտի ըլլաս, և ես ի փոխարէն ուրիշ բան չեմ խնդրեր, բայց փոքրիկ դրամական հատուցում մը, ինչ որ կը կամիս, ինչ որ կը թեւադրէ քեզ սիրտ:

— Այո՛, գոչեցի, եռանդաւ ին

ինչ որ ըսես պիտի կատարեմ, ահա թշուառութեան ծայրն հասած եմ:

— Իշխանազուն հարուստ մը կը բնակի քաղաքիս մէջ, խիստ հարուստ, երեւակոյութենէ վեր հարուստ . . . և այս հարուստը մէկ հասիկ աղջիկ մ'ունի, սիրուն, սիրուն, գեղեցիկ և պարկեշտ, երկուքն իմիասին կը բնակին գրախտանման պատէղներով շրջապատուած սքանչելի վիլլայի մը մէջ, և իրենց կոստաւորեն անթիւ ծառայներ, կառքեր, ձիեր, ջութներ և էշեր: Մեծ պատիւ է ինձ որ այդ երեւելի հարուստին սեղանաւորն եմ:

Անցեալ որ խոսակցութեան մը միջոցին յայտնեց ինձ թէ սպիկին ամուսնացունելու մտադիր է, և կը բնածէ առնայ, կարովի և ժիր երկատաստը մը, հոգ չէ թէ հարուստ չըլլայ, կը բաւէ որ կըսէ բոլորովին դաստիարակութենէ զուրկ չլինի: Մեծահարուստ այդ անձին այս խօսքն մտքիս մէջ տպաւորուած է, և կը բնուէի, շիտակը ըսելու համար, մի այնպիսի երիտասարդ, որ կատարելապէս համապատասխանէր անոր փառաքածին:

Բաղդն այնպէս բերաւ որ քեզ հանդիպիմ, այս կը տեսնեմ թէ ճիշդ բնուածս ես. կուզե՞ս հարուստ ըլլալ, և գեղեցիկ կ'ին մ'ունենալ, մնացածն ինձ թող, ես ամեն բան կը կարգադրեմ:

Աշուտսիրտ հրէին այս պատմութիւնն այնքան անհաւատալի կը թուէր ինձ, որ կը կարծէի թէ կե-

րազէի: Բայց երկար ատեն չմնացի վարանմանս մէջ խոտացայ, և չեմ կրնար բացատրել որ աստիճան երջանիկ կողմից ինքզինքս, մինչ վայրկեան մ'առաջ բոլորովին յուսահատութեան մատնուած էի:

Ուստի քեզս հոն թողալ, ուրուն համար այլ եւս չէի կրնար հոգունենալ, հրէին հետ հեռացանք: Երկրորդ օրը այդ մեծահարուստ անձին ներկայացած էի, հաւնեցաւ ինձ, և չծածկեց թէ ճիշդ բնուածն էի:

Ամեն բան շուտ շուտ կը հետեւէին իրարու, նշանտուութիւն, ամուսնական հանդէս, համայն երջանկութիւն, և ահա՛ բեռնակիրն կը դառնայր կը լինէր յանկարծ իշխանազուն աղջկան մը ամուսին. կարելի՞ է հաւատալ:

Հրէին՝ հետ ունեցած դաշնադրութիւնս ուրիշ բան չէր, բայց միայն 4000 ոսկի տալ նմա երեք ամսուան մէջ, ոչինչ գումար մը, այն մարդուն համար, որուն աներոջը բոլոր հարստութիւնն պիտի կրնար ըստ կամս գործածել:

Չերկորարանելու համար չպիտի նկարագրեմ հանդէսը, որ այնքան շքեղ եղաւ, անման իւր տեսակին մէջ, անման ըստ ամենայնի: Միայն տա չափ պիտի ըսեմ թէ՛ այն սրահն, յորում կատարուեցաւ մեր պսակի տրարողութիւնն ապարանաց մէջ միայն կարելի է տեսնել: Հոն անթիւ ջահերու ըյսեր բողմածամուկ սնդուսապատ կարասեաց վրայ կարծես ոսկի կը

սխալէին, ոսկի աչաց զօշոտից, և ազգ ազգ խնկոց քաղցրահատ բուրմունք՝ կը փոխէին զմարդ աննկարագրելի կեանքի մը մէջ, և այս ամենուն հետ խորհիլ թէ տէր ես այս ամեն ճօնութեանց և չքնադագեղ կնոջ մը, ա՛հ, արդարեւ երջանկութեանց երջանկութիւնն է:

Ստիպին հազիւ թէ պտակի տարողութիւնն աւարտած էր, և քաշուած էի առանձին սենեակ մը այլ և այլ յուզումներէս հանդարտելու, և խորհելու. քիչ մը թէ ինչ էի քանի մը օր առաջ և ինչ եղայ, ահա վրաս նուազում մ'եկաւ, և սկսայ դալիանալ: Հազիւ կրցայ երկու քառ արտասանել ջուր մը խնդրելու համար:

Բարեբաղդաբար սենեկիս գուռն կիսաբաց լինելով, տեսնուած էի այս վիճակիս մէջ, ներս վաղեցին աներս և նորապսակ կինս, իրենց իսկ ձեռք կը շուայէին ինձ ամեն խնամք. որդէն ոչտած էին սիրել զիս գորովագութ սիրով մը, և ես կը խոստովանեմ թէ արժանի չէի սյդքան սիրոյ, հէքս և թըշուա՛նս:

Այլ փոխանակ սթափելոյ, նուազումս կատարելալ եղաւ, բնդ ազօտ կրցի տեսնել կնոջն ձեռք քաղցրահատութեան մը սրտ ափ, ոյր ուրաւանակութիւնն յուզելու և անհանգարտ սրտով մը կը սրսկէր երեսիս: Բայց չուշացայ այսքան խնամոց և սթափեցուցիլ դարմաններ առջեւ տակաւ շունջ առնուլ, և տհա՛ կ'սթափեմ. . .

Մըտիտի սթափում. . . ամեն ինչ երա՛ղ էր. . .

Երբ յողնած դադրած մօլաբաշիին քովը, բեռանս մօտ ինկած էի, քունը իւր կենսատու ավիսնով յափշտակած էր զիս և տարած յերազոց աշխարհն: Ոչուշահոտութեանց սրսկումն որ կզգայի դիմացս վրայ, անձրեւոց կաթիլներ էին, որ սկտած էին տեղալ տխուր երկքնքի մը տակ:

Ո՛վ երազոց, ո՛վ դառն յուսափարսութեան. . .

Դարձեալ թշուառ մ'էի: Ոտքի ելայ, վերստին տսերուս վրայ առի բեռը և սկսայ շարունակել ճամբաս:

Ազնիւ ունկընդիւր մի ծաղրեր զիս, կարեւրի չէ որ դուն ալ ունեցած չլլլաս ոյսպիսի երազներ. ո՞ր դիտէ քանի քանի անգամներ հարուստ եղած ես, և ոյժմ կը մխիթարուիս ինձ ոգն անցեալ փուռաց քաղցր միանգամայն տխուր յիշատակներով:

Բայց գնէ այս երջանկութիւնն մարդ չկրնար առնուլ մեր ձեռքէն, ուրեմն քնանանք. այս, քունը քունն ուրում միայն վոյրելն փառք և իշխանութիւնն:

ԿԱՐԴԱՏԷՔ

ԼԱՊՏԵՐԻ այս թուոյն հետ մեր Մեծայարդ բաժանորդաց կուղարկենք տեսակ մի նուէր, կաղանդի

առթիւ տրուածներէն չըլլալով հանդերձ՝ այնքան հաճոյք և ուրախութիւն պիտի պատճառէ զայն ընդունողներուն, — կը յաւանքոր երբեք իրենց կենաց մէջ չպիտի մեռնան ո՛չ զնուէրն և զնուիրատուն:

Այս նուէր բան մ'է, որ չուուիր. . . հոգի ալ չունի. . . բայց կը շարժի եթէ շարժես, ո՛չ ամառը կըլլայ, ո՛չ ձմեռը. . . գէպքը այնպէս բերաւ որ այս օրերուն մէջ ըլլայ. . . ի՞նչ է: Չեմ, յաւար որ դիմնաք. . .

- Մատուց:
- Բայց չուուիր, ըսի:
- Օրացոյց:
- Չ գիտցար, օրացոյց ամեն տուն կըլլայ:
- Խողխոսն պարզիս:
- Թա՛մամ:
- Հապա ի՞նչ է:
- Մէկ պայմանաւ մը կըսեմ, եթէ փռանաս՝ ոչ ես խրկած ըլլամ ո՛չ գուն ընդունած ըլլաս:
- Շատ աղէկ:
- Իսկ թէ խօշորդ դայ, դու ալ իմ նուէրս խրկես:
- Ի՞նչ:
- Դրամ:
- Բա՛ն տրեմն հետքը, քու թիւնս կը շարժես:
- Բա՛նորդ ագնոյն անդորրադիրը: Ըսի գնաց:

ԱՌՈՂՋԱԲԱՆԱԿԱՆ

Գ.

ՕՊԵՐԱԿՈՄԵԴԻԱ

Օդափոխութիւնը մեծ տեղ կը բռնէ առողջարանութեան մէջ. ափիկա չափուած և ձեւուած բան մ'է, խօսք չը վերջընէր:

Արդի բժշկութիւնը մէյ մը հիւանդութենէ ապաքինող մարդուն, մէյ մ'ալ հիւանդութենէն ազատելու յոյս չցուցունող արտաբան կը սեփհականէ օդափոխութիւնը, բայց Լապտեր ամենուն համար ալ աղէկ կը դնէ, մանաւանդ այն գրագէտներուն համար, որ սենեկի մը մէջ օրերով փակուած կը մնան, և իրենց գրութիւններն դռնփակ կը կատարեն, որ նոյնպէս օդափոխութեան պէտք ունին:

Արդարեւ մարդէ աւելի՛ գըրուածք մը պէտք ունի օդափոխութեան, գրուածք մը օդափոխութեան շարժիլ կրնայ գիլնալ, եթէ նիհար է, կրնայ նիհարանալ, եթէ գէր է, որովհետեւ չափազանց գիլութիւնն ալ փաստակար է, կաթուած կը հրաւիրէ. և եթէ, Աստուած մի՛ տրացէ, գրութիւն մը կաթուածէ բռնուի, ինչ ազեւաւն կըլլայ, արիւն առնելու և արդրուկ փակցնելու է անոր գլխուն կողմը և սաքերուն, և խորհի՛ թէ

հիմնական գրուածքներն ո'չ գըլուխ ունին ո'չ ոտք:

Ի բա'ց այսպիսի տխուր խորհըրդածութիւնք, Դառնանք մենք մեր օգափոխութեան:

Օգափոխութիւն բառը կը նշանակէ օգ փոխել, որպէս շապիկափոխութիւն՝ շապիկ փոխել, և այս օգ փոխելը օգահան գործիքի մը միջոցաւ սենեկին օգը պարպելով և անոր տեղը ուրիշ օգ դնելով չըլլար, այլ ուրիշ քաղաքի մը ուրիշ օգին այցելութեան երթալով, ուստի կրնանք օգափոխութեան տեղ գործածել տեղափոխութիւն բառն ալ, որովհետեւ օգը փոխուելուն հետ ի միասին տեղն ալ կը փոխուի իւր. կրնայ նաեւ ըսուիլ խելափոխութիւն, քանզի կլիմայի տղիցութիւնը անուրանալի է, և ընդունուած ամեն դիտնականներէ:

Ձի երբ կլիման մարմնոյն վրայ կազդէ, խելքն ալ որ մարմնոյն մէկ անմիջական անդամն է մտքէն ծնանելով՝ չը կրնար տպաւորութիւն չկրել կլիմայի փոփոխութեամբ: Այս պատճառին համար է որ շատ օգափոխութեան գացողներ ետքը իրենց առջի խելքով չեն դառնար, չէք լսեր որ շատերը զղում կը յայտնեն ի դարձին:

Օգափոխութիւն բառին տեղ կրնայ գործածուիլ մանաւանդ մարմնափոխութիւն այսինքն՝ տեղափոխութիւն մարմնոյ. որովհետեւ երբ օգափոխութեան երթաւ, մարմինդ ալ անշուշտ հետդ պիտի խտանիս, քանզի յանկարծ պէտք կրնայ ու-

նենալ քեզի, ուստի և մարմինդ տեղ փոխած կըլլայ, Եւ այս պատճառին համար կին մը՝ որ սենեակէն խոհանոց կիջնայ՝ օգափոխութիւն կամ մարմնափոխութիւն կատարած կըլլայ, և սիրահար մը որ ցատկելով կը վազէ իւր սիրեցելոյն քով, ցատկամարմնափոխութիւն կը կատարէ:

Ցատկամարմնափոխութիւն շատ տեղի կունենայ, բայց կնոջ համար յիշած մարմնափոխութիւննիս քիչ կը պատահի, որովհետեւ խոհանոցը լու և առողջ օգ մը չմտաւարարէր, սովորաբար կանանց տեղ մուկերը կը կատարեն այդ օգափոխութիւնը, որոց չմտասեր:

Այս զարմանալի տարբերութիւնը հինգ տարի առաջ բժշկի մը հարցաւցած եմ, որ խոտաղած է քիչ ատենէն պատասխանել, և դեռ պատասխանած չէ. և արդարեւ հինգ տարին շատ ատեն չէ, բայց գոնէ քիչ ըլլալէ ալ դադրած չէ: Բայց ինչ որ է անշուշտ օր մը այս հետաքրքրութիւննիս ալ կը յագենայ:

Դանդ հիմա թէ օգափոխութիւնն ինչ պարագայներու մէջ կատարելու է:

Մարմնական հիւանդութեանց համար օգափոխութիւնն լաւ բան մը լինելն հաստատունէս յետոյ՝ կը մնայ ցուցնել թէ ո՞ր կողմերը աւելի օգտակար կրնան ըլլալ. և թէ ընդունելի է ուրիշ տեսակ հիւանդութեանց համար ալ օգափոխութիւն, որովհետեւ դրամական հի-

ւանդութեանց համար ալ օգտափութութիւն կրնայ ըլլալ:

Մարմնական հիւանդութեանց համար բժշկաց նշանակած վայրերն զարմանք կ'ապտճառեն մեզ օրինակի համար կրսեն, եթէ հիւանդը արեան պակասութիւն ունի՝ Գառը գիւղ երթալու է, անշուշտ Գառ համոզմամբ թէ Գառը գիւղի կլիմայն տաք է և տաքութիւնը մարմնոյն մէջ արեան զօրութենէ յառաջ կուգայ, Սակայն ասկէ չհետեւիր թէ Գառը գիւղ շատ արիւն ունի, Գառը գիւղ փոշի կրնայ ունենալ, նոստակրնայ ունենալ, ողոյ ծանրութիւն կրնայ ունենալ, բայց, արիւն, չենք կըրնար համոզուիլ այսմ: Անցեալ օր աչքովսիս տեսանք տան մը հիմը դնելու համար հողին մէջ բացուած վերքերն, որ խաղմայի հարուածները կը գործէին, և կը հաւատար կաթիլ մը արիւն անդամ չէր ելէր այդ վերքերէն, հող, քար, կիր կապիճ, քուրջի կտորներ, սովորաբար ասանկ բաներ էին ելածներն:

Մենք կը խրատենք որ այս տեսակ հիւանդութեան համար Սկիւտար երթալի, Այիրա այաղմասիի պէս բան մ'է Սկիւտար, կամ դարձ կուտայ կամ բարձ:

Հիւանդութենէ նոր ապաքինած հիւանդի համար կը խրատենք երթալ Լանկայ. կամ Գառմ բաշա, կամ Սյվատար. այս վայրերը սա առաւելութիւնն ունին եւրոպական երկիւղ չեն ձգեր, չեն իմանար իսկ թէ ինչպէս արագ կը գործեն:

Հարսերը իրենց կեսունները,

փեսերը իրենց զոքանչները, ժառանգորդք իրենց հարուստ հարկւրն կամ ազգականները, կնոջմէն ձանձրացող էրիկը, իւր կինը, էրիկէն տագոհ կիները իրենց էրիկը աղատ են այս տեղերն տանիլ յօգտափութիւն, խնդիրն չուտով կը լուծուի, և տեղի չմնար հմուտ թուաբանաց դիմելու, որ գործոյ շատութեան պատճառաւ պարսպ մնացած են:

Ուրիշ հիւանդութեանց համար ուրիշ տեղեր երթալու է, բայց փորհարութենէ տանջուողը պիտիքին երթալու է, պնդութենէ տառապողը՝ ձիւն ետդիլն, որք կարի յոյժ մարդասէր լինելով, յոյժ կարի ալ հիւրասէր են:

Գռնիկ այսինքն հինցած, բայց ոչ թէ թուականով այլ հիւանդին վրայ հինցած հիւանդութիւններ ունեցողն թուղլա երթալու է, վերջապէս երթալու է այն տեղը, ուր ընդհանրապէս կերթան ամեն մահկանացուք, վրան բաց, օդասուն, ծառերով զարդարեալ այն տեղն, ուր ամեն մարդ գրուած է երթալու, և միւլագիմ կտալսէ, քանի որ կենդանի է:

Դրամական հիւանդութեանց համար տանը ձեղնայարկը երթալու է, ուր ամենէն ապահովն է պարտատէրներէն աղատ մնալու համար: Ձեղնայարկի բնակիչները կրնան քիչ մը նեղել այսպիսի պանդուխտ մը բայց փոյթ ընելու չէ:

Չմոռնանք ըսելու թէ՝ ըզեղի հիւանդութեան համար փրկիչ եր-

Թալու է:

Դիագինեան առողջարանու թիւ-
նըն յաջորդ թուով պիտի խօսի
դեղերու վրայ և անոնց բողազքու-
թեան եղանակին նկատմամբ. այսօր
միայն սա չափ կըսենք թէ՛ դեղե-
րուն բնութիւնքը ընդարձակ է, և
բազմաճիւղ:

Բուսականները կը բաժնուին
6000000 ճիւղի, կենդանականները՝
8000000, հանքայինները՝ 9000000,
և անոնք որ վարէն պատրաստ կու-
գան, և որոց համար աղդաբարու-
թիւններն կըսեն թէ՛ մեծ բաներ
են, և օփիօսիքի անուամբ միջբու-
ռած են, կը բաղկանան 42000000
ճիւղէ:

Ասոնց տոննաւն վրայ զատ զատ
պիտի խօսինք, և օր մ'ալ պիտի
խօսինք թէ ինչու համար ասոնց ա-
մենաւն վրայ զատ զատ խօսեցանք,

էնթերցողներնիս չպիտի ձանձ-
րանան, որովհետեւ ձանձրանալը
ծուլութեան նշան է, և մեր ընթեր-
ցողները ծոյլ չեն:

Ըսել է, քանի որ այդ չափ մի-
ջինաւոր դեղերու վրայ պիտի խօ-
սինք՝ միջինաւորի վրայ դորձ ընող
մարդոց տեսակէն ենք, և այս տե-
սակ մարդիկ հասարակաստեղծ մար-
դոց տեսակէն չըլլալով, իրաւամբ
կախեցաւք պատիւ ամենէն, և
փառք՝ բժշկական գիտութեան մէջ
որում եմք և պիտի լինիմք յաւեա
փանաքի դաշտօնեայ թանաքի օ-
ժանդակութեամբ:

ՆՈՐԱԴՈՅՆ ԲԺՇԿՈՒԹԻՒՆԸ

Բժշկութիւնը վերջին տարիներու
մէջ մեծ յառաջդիմութիւն ը-
րած է. դի վերջապէս հասկցուե-
ցաւ թէ մարմնը հոգւոյ հետ ան-
միջական առնջութիւն ունի, և
մարմնոյն շատ հիւանդութիւններն
հոգւոյն հիւանդութեանց բուժ-
մանին կլնան ամսքիլ. կամ մանա-
ւանդ անհետանալ:

Այս անհերքելի ճշմարտու-
թեան համադրմն ունեցող բժիշկ-
ներ դուրս հանեցին այս վերջին
տարիներս եւ բոլոր բժշկական գոր-
ծարաններն, ուր մարդկային կեան-
քը երկարելու խնդիրը անկիւն մը
առանձնացած, բռնօքի սէռներու
աղմկոյոյդ վէճերուն ականջ կախե-
լու գլուխ չունենալը, շատոնց յայտ-
նած է, կըսեն:

Մեր մայրաքաղաքն ուլ այդ
համակրելի բժիշկներէն ունենալու
պատիւն կը վայելէ. և հիմա պիտե-
րնակ շատ հիանգներ երկու օրուան
մէջ իրենց նախկին առողջութիւնն
կը վերստանան չի՛ մը դեղով, զոր
կը խմեն, և զլուս մը Ս. Գիրքով
զոր կը կարդան:

Բայց որովհետ ամեն դորձ իւր
անտեղութիւնն կունենայ, այս նոր
բժշկութիւնն ալ երբեմն անհասկա-
ցողութեան կը դատապարտուի,
ուստի և արդիւնքն կը լինի մերթ-

նուաշ կամ ուշ գլխի, և մերթալ կտրի յոյժ տխուր,

Անցեալ օր հիւանդ բարեկամներէս մին, որ Կէտիկ բաշտ կը բնակէ, այս տեսակ բժշկի մը դիմելով շիշ մը դեղ և բօւսիօն մը ծննդոց գիրքէն կընդունի, անշուշտ առջինը խմելու երկրորդը քաղելու համար. բայց անուշադրութեամբ երկրորդը կիսմէ, առաջինը կըքաղէ և հետեւութիւնը սակըցայ որ հիււանդութիւնը կծանրանայ ի մեծ զարմանս բժշկին, որ շիշ մը դեղը պատրաստած էր, և ի մեծագոյն տուշութիւն բժշկուհւոյն, որ երկրորդ տեղըն մատակարարած էր,

Կարծեմ մոռցանք յիշելու թէ այս նորօրինակ բժշկներն բօսիկապիտի համար, անշուշտ մօտ լըլարուն պատճառաւ, ուղղակի իրենց ուհեաց կը դիմեն, և երբ խնդրուի իրենցմէ այս ինչ կամ այն ինչ բժշկը առնուլ ի խորհրդակցութիւն որ այս ինչ կամ այն ինչ թիւ տունը կընտրի անշուշտ և այս ինչ փողոցը, կը պատասխանեն. այս ինչը կամ այն ինչը անորոշ անուններ են լեզուաց քերականութեանց մէջ. ինչ հարկ որոշեալը թողուլ, որ աւելի դիւրստ ըմբռնելի է, և երթալ զհետ անորոշին, որ անշուշտ յուսութիւն մը կենթադրէ, թող որ այդ ըսած բժշկներդ հին մէթօտին յարած են, և միայն մարմինը ուշադրութեան կառնուն, այն ապականելի տրարածը զօր Տէրը պճնեց հոգւով:

Անուշադրութենէ ինչ աղէա-

ներ կը ծագին, . . . սցագէս, անխլընթերցող, քիչ մնաց հիւանդ բարեկամս զոհ երթար երկու տող դրին և շիշ մը ջուրին որ կըսէ թէ դեղին էր. գոնէ դեղահատ ըլլա՛ր այդ դեղն, բայց կերելուայ թէ դեղահատներն այս մօտաւ բժշկութեան մէջ մուտ չունին, անգող եղած է թէ ելք ալ չունին, բնական է այս մանեմ նէ կեցիւս, չմանեմ նէ հոն կը մնաս, կամ ետ կը դառնաս:

Սակայն բարեկամիս երկրորդացելութիւնը, որ վերջապէս բուժեց զայն իւր հիւանդութենէն, կարծէ որ պատմեմ. լուարուք և ի միտ առէք:

Կօկիկ և փրսւն սենեկի մը մէջ ենք, որ զարգարուած է ծաղիկներով և շիշերով, դիրքերով և տիտուներով, կնիկով, մը և գորգերով, այս մարդով մը և ջուրի մը սրուպիով. մէկ կողմն երկու Ս. Գրիգ. կայնած ուշադրութեամբ, որոյ ամենուն մէջէն անցնելով մեր պատուական բարեկամը կը յառաջանայ փրսւն բժշկին, որ եթէ ոչ գրկարաց գոնէ ժպիտ ի գէմն կընդունի զոյն. կը բազմին մերձ առ մերձ, ակտունութեամբ միայն որ կերերան, բժշկին յառաջգիմութեան մէկ նշանն է այս, կը մերձենայ և բժշկուհին, մին թուղթ մը ի ձեռին ունի, միւսն՝ ոսկեզօծ գիրք մը, մին պատրաստ ջուրն ի գիր վերածելու և ստորագրելու, միւսն՝ անհամբեր՝ մրմնջելու գողտրիկ ձայնիւ մը. «Աստուած

ուտեղծեց երկինքն և երկիրը, ու
ինչ որ տնոր մէջ կան, այս մեր սի-
րուն սենեակն ալ, զիս ալ ամուսինս
ալ. քեզ ալ և քու հիւանդ բղեղդ
ալ. որդեքդ առաջնորդեց հոս . . .»

Բայց յանկարծ Տիրոջը բժիկը
կյափշտակէ զիւր կին իւր խորհուր-
դէն հիւանդին հարցնելով.

— Դեղերն օգուտ մը չարտադ-
րեցի՞ն :

— Հիւանդն կը պատասխանէ .
Սխարմունք մը տեղի ունեցաւ տօք-
թէօս :

— Ի՞նչ կրէք :

— Յանկարծ բժշկուհին կսկսի
խօսիլ առ հիւանդն. Տեսէք ի՞նչ
գեղեցիկ է սա կտորն. « Աստուած
պիտի սիրէ զանոնք որ զինքը ու-
ղիկ պատով բնուեն » :

— Հիւանդն. Այո՛ տիկին :

— Բժիշկն. Ի՞նչ սխալ. սա իմ
հարցմանս ալ պատասխանելէք :

— Դարձեալ բժշկուհին. Եւ
սա խօսքն, խտուէս եկէք, չէ՞ մի
մի որ ես ձեր առջեւէն կերթամ
կոր . . . :

— Հիւանդն. Հիանալի է տի-
կին :

— Բժիշկն. Կարծեմ՝ դեղերը
սխալ առեր էք :

— Հիւանդն. Այո՛. հիանալի է
տիկին :

— Բժշկուհին. Եւ երանի՛ ա-
նոր որ կը հետեւի Յիսուսին :

— Հիւանդն. Ա՛հ, այո՞ջերանի

— Բժիշկն. Այնպէ՞ս չէ՞ պարտն
դեղն սխալ առած ըլլալու էք :

— Հիւանդն. Ո՛չ տօքթէօս :

— Բժշկուհին. Ինչ ո՛չ. երանի
չէ՞ տնոր որ կը հետեւի Յիսուսին :

— Հիւանդ. Այո՛ տիկին,
Բժիշկն. Ուրեմն սխալ առած
էք դեղն :

— Հիւանդն. Տօքթէօս . . .

— Բժշկուհին. Այնպէ՞ս չէ՞ պա-
րտն. Յիսուսի հետեւելու ենք :

— Հիւանդն. Տիկին . . .

— Բժիշկն. Ուրիշ դեղ մը պի-
տի տամ :

— Հիւանդն. Տօքթէօս . . .

— Բժշկուհին. Եսա բարի էք
պարտն :

— Հիւանդն. Ա՛հ տիկին . . .

Բայց տեսնելով Տօքթէօսը իոր
այս բժշկական այցելութիւնն ար-
դէն իւր օգուտն ունեցած էր թէ
հոգեւորապէս և թէ մարմնաւորա-
պէս, փութաց նիստը վերցնել նոր
դեղ մը տալով, որ նոյնպէս դեղին
էր. և այն շատ բնական է. դեղ և
դեղին նմանաձայն բառեր են :

Երէկ մէկ ուրիշ բարեկամս ալ
դացած է այդ բժշկին, և մինչեւ
իրիկուն տպաւորեալ : Այս նոր բը-
ժշկութիւնն հրաշքներ քործելու
կարող է. և Դիոգինէս կը խրատէ
իւր ընթերցողներն օգտիլ անկէ :

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԱՅԵՂԱՆ

Մեր մէջ շատ խնդիրներ՝ որ արտաքուստ դիտուելով ահագին կերելին՝ ըստ ինքեան ոչինչ են դրեթէ. և եթէ խուն ինչ համբերութեամբ ծախ ոք և քննէ զայն՝ աւելի նկատումներ յիշեւան կուգան քան թէ ազգային օգուտներու Այս խնդիրներու կարգէն է Արեւիկայի մը խնդիրը որ կաթուղիկոսի ընտրութենէն ի վեր հրապարակին վրայ և պաշտօնական դիւանատանց թղթերու մէջ կը յաւելուի ինչ է ըրած. — Իր կրօնական մէկ կարծիքն է յայտնած աշխարհականի մը դէմ՝ յենելով Ազգ. պատմութեան վրայ։ Յիրաւի շարժեր բնաւ այդչափ կարեւորութիւն ընծայել անոր տարիներով զբաղիլ, և պատճառ տալ այնու որ մինչեւ անգամ քաղաք մը երկպառակի, կանայք իսկ խնդիր ընեն զայն։

Ինչու գրական հաստատարն նութիւն կը բացուի. ինչու թոյլ չորուի որ մեր պատմութիւնը երբեմն երբեմն մեր սխալները ծագրէ ինչու գաղափարաւորութեան մէջ կը նետուի գրուած մը՝ որուն պատասխանել պէտքէր հրապարակաւ և ոչ թէ գրիչը հալածել տարիներով։ Մեր կաթուղիկոսական խնդիրը. — կուսակցութիւններէ զերծ նը.

կատելով. — միշտ պատմութեան խնդիր է. Ազգ. դատ է. Ո՛վ չը գիտեր թէ մեր քաղաքական և պաշտօնական տկարութիւնները պատճառ տուին որ կենսական խնդիր մը պատմութիւն մը աղետաւոր վախճանի հաւատ. խնդիրն իր պարզութեան մէջ միշտ այսպէս է. նաեւ անոնց համար ալ՝ որ կուսակցութեան խմբով իսկ շարուած լինին.

Ուստի, եթէ յիրաւի պէտք էր բան մը ընել, մեք պարտէինք շնորհակալ լինել այդ Արեւիկային, որ գլուխը շարժեց և յանուն եկեղեցւոյ ինքնօրինութեան՝ պաշտպանական գրեց այն ատեն մինչ բարձրատիճան հոգեւորականաց համար գրուեցաւ թէ խնդիրը մահացնելու դաւաճանութեան ձեռք երկարած են. թող տանք որ անկախ բնաւորութիւններ զարգանան ազգին մէջ. թող տանք սուր զգրիչներ արշաւանքներ ընեն. Պատմութիւն ու ապագայ ունինք. գոնէ վախճանք անոնցմէ։

Կ. Պոլիս 10 Ապրիլ
1888

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ազգ. վարչութեան խառն ժողովոյ որոշմամբ Տրապիզոնի պատրիարքական փոխանորդ կարդեալ Արարանեան Արժ. Ներսէս Վարդա-

պիտ Զատիկիսն տօներէն յետոյ
պիտի մեկնի յիւր պաշտօն :

* *

Զատիկիսն տօներուն առթիւ
Կրօնական և Քաղաքական Ժողով-
ներն և Տեսուչ Խորհուրդք իրենց
նիստերն դադարեցուցած են :

* *

Ուրախութեամբ կը լսենք թէ
Վեհ. Սուլթանը Շէֆազաթի երբորդ
ատաիճանը շնորհած է Ալին. Տիկին
Ալանի Տէրունեանի, քոյր Վսեմ.
Յակոբ փաշայի Դազազեանի :

* *

Մնցեալ կիւրակէ Հայկական
կրթարանի ուսումնաւարտ սանուց
Վկայականաց բաշխման հանգէն
տեղի ունենալով ի Թատրոն Բարե-
սէր ընկերութեան Օրթագիւղի, հե-
տեւեալ պարոնայք ընդունեցան ի-
րենց վկայականներն :

Ազեքսանդր Մ. Մալխազունի Ծի-
լիպէցի :

Յարութիւն փափազեան Պօլսեցի
Միհրան Տէմիրճեան Խարբերդցի
Արամ Արիկեան Պօլսեցի
Նուպար Յակոբեան Կեսարացի
Շահէն Ալանեան Պօլսեցի
Միքտիչ Դափամաճեան Պօլսեցի
Վահրամ Օհանեան Պօլսեցի

* *

Կրօնային Խօսնակ անուն թեր-

թըն սխառ հրատարակիչ, Յաջողու-
թիւն կը մաղթենք :

* *

ՀՐԵԺԱՐԱԿԱՆ Ս. ՊԱՏՐԻԱՐԻ

Նախարարաց Խորհուրդն ըն-
դունելով Ամեն Ս. Պատրիարքի հը-
րաժարականն ի պատրիարքութենէ
Կ. Պոլսոյ՝ վաւերացուցած է Ն. Ա-
մենապատուութեան ընտրութիւնն
յաթոռ Պատրիարքութեան Երու-
սաղիմայ :

Այս որոշում մատուցուած է
տեղեկագրով մը Վեհ. Սուլթանին

* *

Երկուշաբթի օր Ամեն Ս. Պատ-
րիարք Հայրն Վսեմ. Մաքսուտ Սի-
մոն պէյի ընկերակցութեամբ Բարձ.
Մեծ Եպարքոսի տպարանքը գնաց
ի Գուրուչէշմէ և տեսակցեցաւ Ն.
Բարձրութեան հետ :

ԶՈՒՍԱՐՃԱԼԻՔ

Բարձրատիճան անձ մը իւր
մէկ սիրելի բարեկամին հետ նստաւ
արմաւ ուտելու, երբ կուտէին
բարձրատիճանն իւր կերած ար-
մաներուն կուտերը գաղտնարար
բարեկամին կուտերուն կը խառ-
նէր : Երբոր աւարտեցին, ըսաւ նմա-

— Բարեկամ, որչափ ոկրամոլ էք տեսէք բոլոր արմաւներն ալ դուք կերեր էք, ամբողջ կուտերն ալ ձեր առջեւն են:

— Բարեկամիւ կը պատասխանէ. արդարեւ, բայց դուք ինէ աւելի ոկրամոլ եղած ըլլալու էք, որովհետեւ կուտերն ալ ի միտին կե-
րեր էք:

* *

Յագաւոր մը ծաղեալ շրջագայած միջոցին զր տեսնէ դպրոցական տղեկ մը, գիրքն անու թին տակ տուն կը գտնար, տղուն աղքատիկ հանդերձներն անոր սիրտը կը շարժեն, ուստի զոյն քովը կանչելով կուտայ անոր ոսկի մը. ըսելով որ մօրը տանի:

Տղան չուզէր ընդունիլ, որովհետեւ, կըսէր, մայրս պիտի կործէ թէ գողցած եմ:

Յայնժամ թագաւորն ըսաւ. ըսէ մօրդ թէ թագաւորը տուաւ:

Տղան պատասխանեց. այն ատեն ընաւ չպիտի հաւատայ, որովհետեւ թագաւորը այսչափ չտար, չաա կուտայ:

Տղուն այս հնարիմաց խօսքին վրայ թագաւորը իւր նուէրն կը բաղմնադատի, և մտովի կը գտնէ անոր ճորտարամտութիւնն:

* *

Բարեկամ մարդու մը կինն այնքան յաճախ այցելութիւններ կուտար գրացեաց և բարեկամաց,

որ ոռքա այլ եւս ձանձրանալով՝ գիմեցին անոր ամուսնոյն, գանգատեցան և խնդրեցին որ ըսէ իւր կնոջը քիչ մը նուազ ձանձրածուցիչ ըլլալ:

Ամուսինն պատասխանեց. խնդրեմդ պիտի կատարեմ, առաջին անգամ որ տանը մէջ պինքը տեսնելու պատիւն ունենամ:

* *

Կոմս մը յոնականիւրս յիւր բնակութիւնն համեմելով՝ կը տեսնէ զտեսեկապանն իւր զարգարտնաց սենեկին մէջ:

— Ի՞նչ, ի՞ր համարձակիս ակուաներդ մաքրել իմ խոզանակովս:

— Մպասառդն առածեց վրդովման կը պատասխանէ. բայց պարն անհոգ եղէք, նախ լուացի զայն:

* *

Տէր մը իւր ծառային կըսէ, երբ պարտիզին այն ինչ ծառին վըրայ երկու ագռաւ ի միասին տեսնես, իմաց տուր ինծի, թէ իսկ քունիս մէջ ըլլամ. որովհետեւ այդ կը նշանակէ թէ՝ նուէր պիտի ընդունինք ծանօթներէ:

Ծառայն այս պատուէրին զվըրայ միշտ կգիտէր նշանակեալ ծառն, որպէս զի տիրոջը հաճոյք առթելու երջանկութիւնն ունենայ, և արդարեւ օր մը տեսաւ երկու ագռաւ ի միասին ոյդ ծառին վրայ:

Ամիշտպէս վազեց տիրոջը ծա-

նույններու, որ ածապարեց գալ տեսնել թէ արդարեւ ճշմարիտ էր ըստ մինչեւ որ նա եկաւ, ադաւաւին մէկը թուած էր արդէն: Յայնժամ զայրանալով աղէկ մը կը ծեծէ իւր սպասաւորն, որ ի դուր կաղապակէր թէ սուտ չէր խօսած, և թէ ադաւաւներէն մին թուած էր:

Սակայն նոյն երեկոյն սյդ-բարկայտա տէրն նուէր մը կնդուներ իւր մէկ հեռաւոր բարեկամէն: Ծառայն զայն տեսնելով, բնականաբար տեսնելով, բնականաբար տեսնելով:

Ուրախ եղիք ի տեսած ադաւաւնիդ միտի էր, և ահա նուէր կնդուներք եթէ երկուք լինէր, ծեծ պիտի ուտէիք:

* *

Գրիգոր անուն աղքատ տղայ մը. առաւօտ մը ստիպեալ առանց նախաճաշի դպրոց երթալով, դառաւանին մէջ կառաջարկէր դաստառն խել մը հայերէն խօսքեր, որոց գաղղիներէնը կնդուէր, և այս կերպով հարցուց աշակերտի մը:

— Անթիք ես թէ ծարաւ. սըխտը պատասխան մը առնելով, առաջարկեց այս աղքատ տղան. ըսէ գուն Գրիգոր ճիշդը:

— Պատասխանեց, թէ անթիք եմ, թէ ծարաւ, ջուրն ալ սախան չըներաւ:

* *

Մարդ մը հարցուց տղա մը թէ ի՞նչ է անունդ:

— Ունիմ երեք անուն. պատասխանեց աղան, որոց երկուքը առօրեայ իսկ երրորդը հաճեալի. և այս կրած անուններս իրենց մասնաւոր տեղերն ունին:

— Զարմանալի բան մարդ մը ի՞նչպէս կարելի է երեք անուն ունենայ, որոնք գործածելու մասնաւոր տեղեր ունենան:

— Այո, պատասխանեց աղան ցերեկը մաղաղան, ծօ՛ւնտուն, երեկոյնը տանա մէջ՝ անտուն, բայց կերակրի օրեր ընկերութեան ժողովին մէջ՝ միասին անթուան կը ճանչցուիմ:

— Իրաւունք ունիք:

Ա.ԶԴ

Հասարակ առաջին թիւէն մինչեւ 17 ըդ-թիւը կը գտնուի միայն մեր տպարանն, կը վաճառուի ի գին 23 դահեկանի:

Մասնաւոր տպարան

ՏԵՐ ԵՒ ՏՆՕՐԵՆ - ԱՐԱՄ ԱՇՃԵԱՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ ՏՊԱԳԻ. ԱՐԱՄ ԱՇՃԵԱՆ
ԵՌՈՒՍՈՒՅԵԱՆ ԽԱՆ ՎԵՐԻ ՅԱՐԿ ԹԻԻ Գ

معارف عوميد تقاروت جليلستك رخصت

نومبر ۶

